

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

«RO'YXATGA OLINDI»

№ _____
«___» _____ 200_y

«TASDIQLANDI»

**O'zbekiston Respublikasi Oliy
va o'rta maxsus ta'lim vazirligi**

«___» _____ 200_y.

«SOLIQ VA TO'LOVLAR AUDITINING XUSUSIYATLARI»

fanidan

DASTUR

**Oliy ta'limning 340000-«Biznes va boshqaruv» ta'lim sohasidagi
5A 340902 «Audit» magistratura mutaxassisligi uchun**

Toshkent – 2005

Tuzuvchi: dots. Sh. Fayziev
kat. o'q. F. Islomov

Taqrizchilar: dots. O.Masharipov
dots. I.Ochilov

«Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fani dasturi O'zbekiston Davlat standartining 5A340902-«Audit» mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash uchun tuzilgan.

«Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fani bo'yicha tuzilgan ushbu namunaviy dastur qo'yilgan barcha talablarga to'liq javob beradi. Bu o'quv dasturida jami 81 soatli dars ko'zda tutilgan. Unda «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fanining maqsadi, vazifalari, boshqa fanlar bilan aloqasi, DTSga muvofiq egallanadigan bilim va ko'nikmalar hajmi ma'ruza, amaliy va seminar darslar bo'yicha ishlarning minimal miqdori, kompyuter va informatsion texnologiyalarni qo'llash imkoniyatlari, fan dasturi, ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlar hamda referatlar mavzulari, talabalarning reyting asosida baholash bo'yicha o'zlashtirishning mezonlari hamda adabiyotlar ro'yxati o'z ifodasini topgan.

Programma distsiplini «Osobennosti audita nalogov i platejey» razrabotana soglasno Gosudarstvennomu standartu Uzbekistana dlya magistrrov po spetsialnosti 5A340902-«Audit».

Dannaya programma po predmetu «Osobennosti audita nalogov i platejey» otvechaet vsem trebovaniyam. Eta obraztsovaya programma rasschitana na 81 chasov. Soglasno GOS oni proyavlyayutsya v tselyax, zadachax, vzaimosvyazyax s drugimi predmetami, znaniyax i navikax, minimalnix kolichestvax prakticheskix zanyatiy, ispolzovaniy kompyuterov i informatsionnix texnologiy, programmax predmeta, prakticheskix i seminariskix zanyatii, temax referatov, otsenivaniy studentov po reytingovoy sisteme i spiskax literaturi po predmetu «Osobennosti audita nalogov i platejey».

The program of discipline «Features of auditing of taxes and payments» is designed according to State Standard of Uzbekistan for the masters on a speciality 5A340902-«Audit»

The given program in a subject «Features of auditing of taxes and payments» meets all requirements. It is the exemplary program it is designed at 81 hour. It agrees SES they employment, use of computers and information technologies, programs of a subject, practical and a seminar employment, themes of abstracts, estimating students after rating system and lists of the literature in a subject «Features of auditing of taxes and payments» are shown with a view of, problems, interrelations with other subjects, knowledge and skills, minimum quantities practically.

Dastur Toshkent Moliya instituti Ilmiy Kengashida muhokama qilingan va nashrga tavsiya etilgan (2005 yil «__» _____, -sonli bayonnoma).

Dastur Qzbekiston Respublikasi Oliy va qrtta maxsus ta'lim vazirligi oliy qquv yurtlararo ilmiy-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengash majlisida muhokama qilingan hamda nashrga tavsiya etilgan («__» _____, -sonli bayonnoma).

1. SO'Z BOSHI

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim-tarbiya va kadrlar tayyorlash tizimini tubdan isloh qilish, barkamol avlodni voyaga etkazish to'g'risidagi" Farmonida (06.10.97) "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va Kadrlar tayyorlash Milliy Dasturini hayotga tadbiq etish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri deb belgilangan. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2001 yil 16 avgust 343-sonli Qaroriga muvofiq Davlat ta'lim standartlari ishlab chiqildi. Mazkur standartlar asosida har bir o'qitiladigan fan uchun namunaviy dasturlar tayyorlash zaruriyati tug'ildi. «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fani bo'yicha ushbu namunaviy dastur qo'yilgan barcha talablar asosida tuzilgan.

1.1. O'qitishning maqsadi, vazifalari va boshqa fanlar bilan o'zaro bog'lanishi

Bozor iqtisodiyoti sharoitiga o'tishni ta'minlovchi yangi iqtisodiy munosabatlarni shakllantirishda auditorlik faoliyati muhim rol o'ynaydi. Uning asosiy maqsadi - moliyaviy buxgalteriya hisobotlaridagi ma'lumotlarning haqqoniyligini ta'minlash, xo'jalik faoliyatini iqtisodiy tahlil qilish, hisob yuritish bo'yicha zarur maslahatlar berish va hokazolardan iborat..

«Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fanini o'rganish, uning turli mulkchilik shakllaridagi korxonalarni boshqarishda tutgan o'rnini tushunish va nazariy bilimlarni amaliy bilimlar bilan boyitishni vazifa qilib qo'yadi.

Magistrantlar «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fani bo'yicha qo'yidagilarni bilishi zarur:

- hozirgi rivojlangan iqtisodiyotda auditning o'rni va ahamiyati;
- iqtisodiy nazorat tizimida auditning roli;
- bozor iqtisodiyoti qonunlarini mukammal o'rganish;
- hujjatli va haqiqiy tekshirishlarni o'tkazishning xususiyatlari haqida;
- iqtisodiy ma'lumotlarni umumlashtirib, tahlil qilib, real ma'lumotlarga ega bo'lish;
- korxonaning iqtisodiy ko'rsatkichlari bo'yicha xulosa va takliflar berish va hokazo.

1.2. O'quv rejasidagi boshqa fanlar bilan aloqasi

Mazkur fanni o'rganish uchun magistr-iqtisodchi davlat ta'lim standartlarida ko'zda tutilgan qo'yidagi iqtisodiy fanlar bilan bevosita aloqada bo'ladi:

«Fanlarning falsafiy masalalari», «Ilmiy ijodiyot metodologiyasi», «Amaliy chet tili», «Axborot texnologiyalari», «Ta'lim menejmenti va iqtisodiyoti», «Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi», «Milliy istiqloq g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar», «Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat», «O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi», «Xalqaro audit tizimi», «Byudjet hisobi va hisoboti», «Investitsiya loyihalarini moliyalashtirish mexanizmi», «Investitsiyalar auditi va baholash», «Boshqa tarmoqlarda auditning xususiyatlari», «Tuzirgi zamon davlat siyosatining dolzarb muammolari», «Tuzirgi zamon bozor iqtisodiyoti nazariyasi va amaliyoti», «Moliya matematikasi», «Davlat soliqlari va yig'implari», «Boshqaruv hisobi-2», «Moliyaviy tahlil-2», «Qimmatli qog'ozlar va ular bo'yicha operatsiyalar hisobi», «Tashqi iqtisodiy faoliyat va valyuta operatsiyalari hisobi», «Moliyaviy hisob-2», «Banklarda hisob va to'lov tizimi», «Davlat moliyasini boshqarish» va boshqa maxsus fanlar.

1.3. O'quv fani bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarga qo'yiladigan talablar

Mazkur yo'nalishda ta'lim oladigan tinglovchilar «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fani bo'yicha chuqur bilim olishi va etuk mutaxassis bo'lib etishishlari uchun quyidagilarni bilishlari zarur:

- ❖ hozirgi zamon taraqqiyotida auditning o'rni va ahamiyati;
- ❖ buxgalteriya hisobi va audit fani iqtisodiyotni o'rganishning asosiy mezon ekanligi;
- ❖ iqtisodiyotning turli sohalarini samarali boshqarishda audit ma'lumotlari asos bo'lib xizmat qilishi;
- ❖ ishlab chiqarish xarajatlarni to'g'ri hisobga olish va mahsulot tannarxini to'g'ri hisoblab topishda auditning o'ziga xos xususiyati;
- ❖ huquqiy davlat, demokratik fuqarolik jamiyatining talabalari va tinglovchilari, ayniqsa, buxgalter va auditor mutaxassisligini egallovchilar huquqshunoslik fanlarini chuqur egallagan bo'lishlari;
- ❖ audit natijalari asosida o'zlarining xulosa va takliflarini keltirishi;
- ❖ iqtisodiy siyosatni rivojlantirishda buxgalteriya hisobi va audit muhim bo'g'in ekanligi.

O'qitish jarayonida nazariy bilim bilan amaliyot birligiga tinglovchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishini yanada oshirishga, ularning imkon qadar mustaqil bilim olishiga erishish zarur.

1.4. Fanni o'qitish semestrlari va uslubiy ko'rsatmalar

«Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fani ma'ruza va amaliy mashg'ulot shaklida auditoriyada o'qitiladi.. Auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash maqsadida talabalar korxonada va xo'jaliklarda amaliyot o'taydilar. Talabalarning bilimlari o'qituvchilar hamda belgilangan hay'at a'zolari tomonidan reyting usulida baholanadi.

O'quv jarayonida rejaga muvofiq oldin ma'ruza keyin amaliy mashg'ulot o'tkaziladi. Tinglovchilar o'tilgan mavzularni mustaqil o'rganishlari uchun uy vazifalari beriladi va ularning bajarilganligi darajasi reyting yordamida baholanadi. Tinglovchilarning olgan bilimlarini aniqlashning og'zaki va yozma usullari ham qo'llaniladi.

1.5. Umumiy va o'quv ishlari bo'yicha hajmi

Oliy ta'limning davlat standartlarida «Audit» mutaxassisligi uchun mazkur fanga jami 81 soat rejalashtirilgan. Shu jumladan auditoriya darsi 54 soat, ma'ruza 18 soat, amaliy mashg'ulot 36 soat, mustaqil ta'lim 27 soat ajratilgan.

1.6. Fanni o'qitishdagi yangi texnologiyalar

Tinglovchilarga fanni zamonaviy usulda o'rgatish, ularning mustaqil bilim olishiga sharoit yaratish hamda olgan bilimlarini mustaqil ravishda baholash uchun quyidagilardan foydalaniladi;

- tinglovchilarni oldindan tarqatma materiallar bilan ta'minlash;
- tinglovchiga o'z bilimini o'zi baholashi uchun sharoit yaratib berish;
- tinglovchilarning bilimini tayanch iboralar asosida baholashni joriy qilish;
- tinglovchilarni kichik guruhlariga bo'lib, o'qituvchilar rahbarligida mustaqil bilim olishga o'rgatish;
- iqtidorli tinglovchilar bilan ularni qiziqtiruvchi mavzular bo'yicha qo'shimcha darslar tashkil qilish va h.k.

«Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» kursini o'qitishni ilg'or pedagogik texnologiyaning tarkibiy qismlari bo'lmish o'quv maqsadlari va vazifalari katalogini ishlab chiqish; o'quv maqsadlarini nazorat (test) topshiriqlariga ko'chirish; o'quv maqsadlariga erishish; qo'yilgan maqsadlarga erishilishini baholash; tayanch iboralariga asoslangan nazorat ishlaridan foydalanish tavsiya etiladi.

2. FAN DASTURI

2.1. Ma'ruza mashg'ulotlarining namunaviy mavzulari

2.1.1. «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fanining predmeti, metodi va ob'ektlari

«Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fani va uning ahamiyati. Fanning predmeti va ob'ekti. «*Soliqlar va to'lovlar auditi*» fanining metodi. «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fanida analiz, sintez, induksiya, deduksiya va boshqa usullarning qo'llanilishi. «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fanining «Amaliy audit», «Soliq va to'lovlar hisobi», «Moliyaviy hisob», «Boshqaruv hisobi», «Moliya huquqi», «Soliq huquqi» fanlari bilan o'zaro bog'liqligi.

2.1.2. Soliqlar va to'lovlar auditini tashkil etish asoslari hamda o'tkazish bosqichlari

Soliq va to'lovlar auditining maqsadi va hajmi. *Auditni o'tkazish bo'yicha shartnoma*. Auditning asosiy tamoyillari. Vijdonlilik, ob'ektivlilik, mustaqillik, konfidentsiallik. Soliqlar va to'lovlar auditining bosqichlari. Auditning dastlabki bosqichi. Auditning asosiy bosqichi. Auditning yakuniy bosqichi.

2.1.3. Soliqlar va to'lovlar auditining texnik jabhalari

Audit davomida soliqlar va to'lovlar bo'yicha buxgalteriya hisobi va ichki nazorat tizimi o'rganish va baholash. Soliqlar va to'lovlar auditini rejalashtirish. Auditning muhimlik va tavakkalchilik darajasini aniqlash. *Auditorlik tanlovni o'tkazish tartibi*. Auditorlik tekshiruvda analitik protseduralarni qo'llash tartibi. Ekspert xizmatidan foydalanish. Auditorlik isbotlash. Auditni hujjatlashtirish.

2.1.4. Foyda (daromad)dan olinadigan soliqlarning auditi

Foyda solig'i auditini o'tkazish tartibi. Ijtimoiy infratuzilma solig'i auditining xususiyatlari. Yalpi tushumdan olinadigan soliqlarni audit qilish tartibi. *Yagona er solig'i auditini tashkil qilish*. Yagona soliq auditining xususiyatlari. Foyda (daromad)dan olinadigan soliqlar bo'yicha imtiyozlar to'g'ri qo'llanilishini tekshirish.

2.1.5. Oborotdan olinadigan soliqlarning auditi

QQS auditini tashkil qilish. Nol stavkali QQS bo'yicha muomalalar auditi. Aktsizosti tovarlar tarkibini aniqlash. *Aktsiz solig'i bo'yicha muomalalarni audit qilish tartibi*. Bojxona bojlarining auditi. Oborot soliqlari bo'yicha imtiyozlar to'g'ri qo'llanilishini tekshirish.

2.1.6. Resurs soliqlari va to'lovlarning auditi

Mol-mulk solig'ini audit qilish tartibi. Ekologiya solig'i auditini tashkil qilish. *Er solig'i auditining xususiyatlari*. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq auditini tashkil qilish. Resurs soliqlari va to'lovlari bo'yicha imtiyozlar to'g'ri qo'llanilishini tekshirish.

2.1.7. Davlat maqsadli fondlariga ajratmalar va to'lovlar auditi

Davlat maqsadli fondlari auditini Pensiya fondiga ajratmalar auditi. Yagona ijtimoiy to'lov auditi. Yagona Yo'l fondiga ajratmalar auditining xususiyatlari. Davlat mulk qo'mitasining maxsus hisobraqamiga o'tkaziladigan to'lovlarning auditini tashkil qilish.

2.1.8. Soliqlar va to'lovlar auditi natijalarini rasmiylashtirish tartibi

Soliq va to'lovlar bo'yicha muomalalarni tekshirganligi xususida oraliq dalolatnoma. Oraliq dalolatnomani tuzish tartibi. *Oraliq dalolatnomani imzolash sanasi va buxgalteriya hisoboti tuzilgan hamda taqdim qilingandan keyingi sanadan yuz beradigan voqealarni aks ettirish.* Auditorlik xulosasi va hisobotida soliq va to'lovlar bo'yicha muomalalarni tekshirganligi xususida oraliq dalolatnomani aks ettirish tartibi. Soliq va to'lovlar bo'yicha muomalalarni tekshirganligi xususida oraliq dalolatnoma uchun javobgarlik. Soliqlar va to'lovlar auditi bo'yicha taklif va echimlarni korxonaga taqdim etish tartibi.

Kursivda berilgan vazifalar talabning mustaqil ishlashi uchun mo'ljallangan.

2.2. Amaliy va seminar mashg'ulotlari mavzularining ro'yxati

2.2.1.«Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fanining predmeti, metodi va ob'ektlari

«Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fani va uning ahamiyatini muhokama qilish. Fanning predmeti va ob'ekti tahlil qilish. «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fanining metodi va analiz, sintez, induksiya, deduktsiya va boshqa usullarning qo'llanilishi o'rganish.* «Soliq va to'lovlar auditining xususiyatlari» fanining «Amaliy audit», «Soliq va to'lovlar hisobi», «Moliyaviy hisob», «Boshqaruv hisobi», «Moliya huquqi», «Soliq huquqi» fanlari bilan o'zaro bog'liqligi bo'yicha suhbat.

2.2.2. Soliqlar va to'lovlar auditini tashkil etish asoslari hamda o'tkazish bosqichlari

Soliq va to'lovlar auditining maqsadi va hajmi bo'yicha suhbat. Auditni o'tkazish bo'yicha shartnomani tuzishga doir misollar echish. Auditning asosiy tamoyillari: vijdonlilik, ob'ektivlilik, mustaqillik, konfidentsiallik bo'yicha suhbat. Soliqlar va to'lovlar auditining bosqichlari: auditning dastlabki bosqichi, asosiy bosqichi va yakuniy bosqichining vazifalarini tahlil qilish.* Mavzu bo'yicha testlar echish.

2.2.3. Soliqlar va to'lovlar auditining texnik jabhalari

Audit davomida soliqlar va to'lovlar bo'yicha buxgalteriya hisobi va ichki nazorat tizimi o'rganish va baholash.* Soliqlar va to'lovlar auditini rejalashtirish, auditning muhimlik va tavakkalchilik darajasini aniqlash, auditorlik tanlovni o'tkazish va auditorlik tekshiruvda analitik protseduralarni qo'llash bo'yicha misollar echish. Ekspert xizmatidan foydalanish va auditorlik isbotlash bo'yicha suhbat. Auditni hujjatlashtirish bo'yicha amaliy misollar echish. Mavzu bo'yicha testlar echish.

2.2.4. Foyda (daromad)dan olinadigan soliqlarning auditi

Foyda solig'i auditini o'tkazish bo'yicha misollar echish. Ijtimoiy infratuzilma solig'i auditining xususiyatlari bo'yicha munozara. Yalpi tushumdan olinadigan soliqlarni audit qilish va yagona er solig'i auditini tashkil qilish bo'yicha misollar echish.* Yagona soliq auditining xususiyatlari bo'yicha suhbat. Foyda (daromad)dan olinadigan soliqlar bo'yicha imtiyozlar to'g'ri qo'llanilishini tekshirish. Mavzu bo'yicha testlar echish.

2.2.5. Oborotdan olinadigan soliqlarning auditi

QQS va Nol stavkali QQS bo'yicha auditorlik amallarini bajarish. Aktsizosti tovarlar tarkibini aniqlash va aktsiz solig'i bo'yicha muomalalarni audit qilish tartibi bo'yicha misollar echish.* Bojxona bojlarining auditi bo'yicha suhbat. Oborot soliqlari bo'yicha imtiyozlar to'g'ri qo'llanilishini tekshirish bo'yicha.

2.2.6. Resurs soliqlari va to'lovlarning auditi

Mol-mulk solig'i, ekologiya solig'i va er solig'i auditini o'tkazish bo'yicha misollar echish. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq auditini tashkil qilish bo'yicha suhbat. Resurs soliqlari va to'lovlari bo'yicha imtiyozlar to'g'ri qo'llanilishini tekshirish bo'yicha misollar echish.* Mavzu bo'yicha testlar echish.

2.2.7. Davlat maqsadli fondlariga ajratmalar va to'lovlar auditi

Davlat maqsadli fondlari auditini Pensiya fondiga ajratmalar auditi bo'yicha misollar echish. Yagona ijtimoiy to'lov auditi bo'yicha munozara. Yagona Yo'l fondiga ajratmalar auditining xususiyatlari bo'yicha suhbat. Davlat mulk qo'mitasining maxsus hisobraqamiga o'tkaziladigan to'lovlarning auditi bo'yicha misollar echish.* Mavzu bo'yicha testlar echish.

2.2.8. Soliqlar va to'lovlar auditi natijalarini rasmiylashtirish tartibi

Soliq va to'lovlar bo'yicha muomalalarni tekshirganligi xususida oraliq dalolatnoma tuzish. Oraliq dalolatnomani imzolash sanasi va buxgalteriya hisoboti tuzilgan hamda taqdim qilingandan keyingi sanadan yuz beradigan voqealarni aks ettirish bo'yicha misollar echish.* Auditorlik xulosasi va hisobotida soliq va to'lovlar bo'yicha muomalalarni tekshirganligi xususida oraliq dalolatnomani aks ettirish bo'yicha suhbat. Soliq va to'lovlar bo'yicha muomalalarni tekshirganligi xususida oraliq dalolatnoma uchun javobgarlik bo'yicha munozara. Soliqlar va to'lovlar auditi bo'yicha taklif va echimlarni korxonaga taqdim etish tartibi bo'yicha misollar echish. Mavzu bo'yicha testlar echish.

*- berilgan savollar talabaning mustaqil ishlashi uchun mo'ljallangan.

3. TAVSIYA ETILAG'TGAN MAVZULAR BQYICHA KO'RGAZMA-NAMOYISH MATERIALLARI, QQUV FILMLARI VA BOSHQA DIDAKTIK MATERIALLAR ROYXATI

Ko'rgazma-namoyish materiallari royxati:

- soliqlar va tqlovlar auditini qtkazish bosqichlari hamda tashkil etish asoslariga oid chizmalar;
- soliqlar va tqlovlar auditining texnik jabhalariga oid chizmalar;
- foyda (daromad)dan olinadigan soliqlarning auditiga oid jadvallar;
- oborotdan olinadigan soliqlarning auditiga oid jadvallar;
- resurs soliqlari va tqlovlarining auditiga oid jadvallar;
- davlat maqsadli fondlariga ajratmalar va tqlovlar auditiga oid jadvallar;
- soliqlar va tqlovlar auditi natijalarini rasmiylashtirish tartibiga oid chizmalar.

Didaktik materiallar royxati:

- mavzular, bqlimlar bqyicha tuzilgan testlar;
- yozma ish variantlari va boshqa tarqatma materiallar;
- mavzular bqyicha uslubiy kqrsatmalar;
- mavzular bqyicha bilimlarni oshirishda foydalaniladigan internet sahifalari (<http://www.iasc.org.uk>, <http://www.aicpa.org>, <http://www.accountingweb.com>, <http://www.gaap.ru>, <http://www.auditinfo.ru>, <http://www.audit-yunikon.ru>).

Multimediya ilovalari:

- fan bqyicha ma'ruza matnlari tqplami, masalalar tqplamini CD-ROM ilovadan foydalanib, kompakt diskka yozish va undan foydalanish;
- auditorlik tekshiruvlariga doir masalalarni 1S: Prof. Buxgalteriya, Buxgalteriya (VS), Balans, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, TopS Business Integrator, Hyperion Enterprise, WebTrust, SysTrust dasturlaridan keng foydalangan holda, masalalar echish.

4. O'ZLASHTIRISH NAZORATI

Ushbu fan bo'yicha o'quv rejasida jami 71 soat rejalashtirilgan bo'lib, shundan 18 soat ma'ruza, 36 soat amaliy mashg'ulot va 27 soat mustaqil ta'lim.

Talabalarni fan bo'yicha qzlashtirishlarini baholash semestr davomida muntazam ravishda olib boriladi va quyidagi turlar orqali amalga oshiriladi: joriy baholash, oraliq baholash va yakuniy baholash. Jami 100 ball belgilanib, shundan joriy va oraliq baholashga maksimal 85 ball, yakuniy baholashga esa 15 ball ajratiladi. Joriy va oraliq baholash turlariga belgilangan ballar quyidagi hollarda qyiladi.

- talabani o'quv jarayonidagi davomati va faolligi;
- fan bo'yicha manbalarni konspektlashtirish;
- dolzarb mavzularda ma'ruza matni yoki referat yozish;
- ilmiy tezis (maqola)lar tayyorlash;
- amaliy va laboratoriya mashg'ulotlariga tayyorgarlik darajasi;
- olimpiada va ilmiy anjumanlarda ishtirok etish;
- ilmiy adabiyotga va izlanish natijalariga annotatsiyalar yozish;
- mustaqil ta'lim uchun berilgan nazorat ishlarini bajarish;
- fan bo'yicha kqrgazmali qurollar tayyorlash.

Yakuniy baholash og'zaki usulda qtkaziladi.

Semestr davomida fanlar bo'yicha tqlangan ballar quyidagi qzlashtirish kqrsatkichlari bilan baholanadi:

- 86-100%
- 71-85%
- 55-70%
- 55 va undan kam.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

Asosiy adabiyotlar

1. Karimov I.A. O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida. -T.: O'zbekiston, 1995. 269 b.
2. Karimov I.A. O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari hamda taraqqiyot kafolatlari. -T.: O'zbekiston, 1997. 325 b.
3. O'zbekiston Respublikasi Audit Milliy Standartlari. -T.: //Soliq to'lovchining jurnali, №7-8-9-10. 1999y, №1. 2000 yil sonlari.
4. O'zbekiston Respublikasining «Auditorlik faoliyati to'g'risida»gi Qonuni (yangi tahriri) 2000 yil 26 may qonuni. O'zbekistonning yangi Qonunlari. №23. -T.: Adolat, 2001.
5. Auditorlik faoliyatini takomillashtirish va auditorlik tekshirishlarning ahamiyatini oshirish to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 22.09.2000 yil Qarori. O'zbekiston Respublikasi Hukumatining Qarorlar to'plami. №9. 2000.
6. O'zbekiston Respublikasining «Davlat soliq xizmati to'g'risida»gi Qonuni. //Xalq so'zi, 1997 yil 29 avgust.
7. O'zbekiston Respublikasining Bojxona kodeksi. // Xalq so'zi, 1998 yil 3 yanvar.
8. O'zbekiston Respublikasi Soliq Kodeksi. -T.: Adolat, 1999. 123 b. (2001 yil 7 dekabr holatiga ko'ra o'zgartirish va qo'shimchalar bilan).
9. O'zbekiston Respublikasining «Byudjet tizimi to'g'risida»gi 2000 yil 14 dekabr Qonuni. //Soliqlar va bojxona xabarlari, 2001 yil 2-son.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Davlat byudjetiga soliqlar va boshqa to'lovlar bo'yicha imtiyozlar berishni tartibga solish to'g'risida»gi 1999 yil 26 iyun Farmoni. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmonlari. -T.: Adolat, 2000.
11. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining «Iqtisodiyot va soliq sohasidagi jinoyatlarga qarshi kurashishni kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Qarori. //Soliqlar va bojxona xabarlari, 30-31 sonlar, 2001 yil 31 iyul. 4-bet.
12. «O'zbekiston Respublikasi Bosh Prokuraturasi huzuridagi soliqqa oid jinoyatlarga qarshi kurashish Departamenti to'g'risida» Nizom O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2001 yil 6 iyuldagi 291-son qaroriga ilova.
13. «O'zbekiston Respublikasi Bosh Prokuraturasi huzuridagi soliqqa oid jinoyatlarga qarshi kurashish Departamenti faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 28 noyabrdagi 415-son qarori.
14. «O'zbekiston Respublikasi Bosh Prokuraturasi huzuridagi soliq va valyutaga oid jinoyatlarga qarshi kurashish Departamenti to'g'risida» Nizom O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 28 noyabrdagi 415-son qaroriga ilova.
15. «2003-2006 yillarda chakana savdo, umumiy ovqatlanish va aholiga maishiy xizmat ko'rsatish korxonalarini tarkibini rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 13 fevraldagi 78-son qarori.
16. «Ulgurji savdo korxonalarini rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 4 fevraldagi qarori, «Xalq so'zi» gazetasi 2003 yil 5 fevral.

17. «O'zbekiston Respublikasida chakana savdo qoidalarini hamda O'zbekiston Respublikasida umumiy ovqatlanish mahsulotlarini (xizmatlarini) ishlab chiqarish va sotish qoidalarini tasdiqlash to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 13 fevraldagi 75-son qarori.
18. «O'zbekiston Respublikasida chakana savdo qoidalarini hamda O'zbekiston Respublikasida umumiy ovqatlanish mahsulotlarini (xizmatlarini) ishlab chiqarish va sotish qoidalarini tasdiqlash to'g'risida 75-son qaroriga o'zgartirishlar kiritish haqida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 15 maydagi 217-son qarori.
19. «Bozorlarni iste'mol tovarlari bilan to'ldirishni rag'batlantirish hamda ishlab chiqaruvchilar va savdo tashkilotlarining o'zaro munosabatlarini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 31 martdagi 164-son qarori.
20. «Respublikaga iste'mol tovarlari noqonuniy olib kelinishi va sotilishining oldini olish chora-tadbirlari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 19 iyuldagi 257-son qarori (2002 yil 21 noyabrdagi Vazirlar mahkamasining qarori bilan kiritilgan o'zgartirishlarga muvofiq).
21. «Lizingni bekor qilish hamda iste'mol tovarlarini olib kelish va O'zbekiston Respublikasining ichki bozorlarida sotishni takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 20 avgustdagi 295-son qarori.
22. «Xususiylashtirilgan savdo va xizmat ko'rsatish sohasi ob'ektlari faoliyatidagi tartib buzilish hollari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 21 noyabrdagi qarori.
23. «O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Savdo va umumiy ovqatlanish sohasida soliqqa tortish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida»gi Farmonini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 13 iyundagi 208-son qarori.
24. «Savdo va umumiy ovqatlanish korxonalariga soliq solish tartibi to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 12 iyuldagi 249-son qarori.
25. «Chakana savdo sohasida mikrofirmalar va kichik korxonalar tomonidan belgilangan daromaddan olinadigan yagona soliqli hisoblab chiqish va to'lash tartibi to'g'risida» Nizom, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 12 iyuldagi 249-son qaroriga 1-ilova.
26. «Savdo va umumiy ovqatlanish korxonalarining yalpi tushumdan (tovar aylanmasi hajmidan) olinadigan yagona soliqli hisoblab chiqish va to'lash tartibi to'g'risida» Nizom, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 12 iyuldagi 249-son qaroriga 2-ilova.
27. «Yuridik va jismoniy shaxslarni ro'yxatdan o'tkazishni hamda ular tomonidan savdo faoliyati amalga oshirishni tartibga solish chora-tadbirlari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 26 noyabrdagi 407-son qarori.
28. «Ulgurji va chakana savdo faoliyatini ro'yxatdan o'tkazish va amalga oshirish tartibi to'g'risida» Nizom, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 407-son qaroriga ilova.
29. «Iste'mol tovarlari va bolalar uchun tovarlar ishlab chiqaruvchi korxonalar, shuningdek respublikada ishlab chiqariladigan iste'mol tovarlarini sotuvchi ulgurji savdo korxonalari uchun soliq imtiyozlarini qo'llash tartibi to'g'risidagi Nizomni tasdiqlash

haqida» O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi va DSQ ning 2003 yil 8 apreldagi 53 va 2003-43-son qarori bilan tasdiqlangan.

30. «Savdo va umumiy ovqatlanish sohasida soliqqa tortish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida» 2002 yil 20 maydagi PF-3076-son Farmoni.
31. «Ulgurji savdo korxonalarini soliqqa tortishni takomillashtirish to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2003 yil 4 fevraldagi Farmoni.
32. «Mahsulot (ish va xizmat)larni ishlab chiqarish va sotish xarajatlari tarkibi hamda moliyaviy natijalarni shakllantirish tartibi to'g'risida»gi Nizom, 1999 yil 5 fevral. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining № 54-sonli Qarori. 1999. 2003 yil 444-son Qarori
33. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2001 yil 31 dekabrda «Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar prognozi va O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjetining 2002 yilgi parametrlari to'g'risida»gi 490-son Qarori.
34. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 30 dekabrda «Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar prognozi va O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjetining 2003 yilgi parametrlari to'g'risida»gi 455-son Qarori.
35. Arens E. A., Lobbek Dj. K. Audit.— M.: Finansi i statistika, 1995
36. Guttsayt E.M., Ostrovskiy O.M, Remizov N.A. Otechestvennie pravila (standarti) audita i ix ispolzovanie. M.: FBK-PRESS, 1998.
37. Kamishanov P.I. «Prakticheskoe posobie po auditu» M.: «INFRA-M» 1998 522s.
38. Karpova T.P. «Osnovi upravlencheskogo ucheta» ucheb. posobie M.: INFRA-M 1999 350s.
39. Karmaykl D.R. Benis M. «Standarti i normi audita» Per. s angl. – M.: Audit, YuNITI 1995 527 s
40. Kirusheva G.A. «Metodi provedeniya aditorskoy proverki dlya rossiyskogo audita» - M, «DIS» 1995 g 260 s
41. Suvorov A.V. «Mejdunarodnie standarti audita» - M.,: J-1 «Auditor»№7 2001g.
42. Terexov A. A. Audit. -M: Finansi i statistika, 1998. 512s.
43. IFAC Handbook of Technical Pronouncement on ethics and auditing.- New York, 2000.
44. IFAC Handbook of Technical Pronouncement on Education Guidelines .- New York, 2000.
45. Chambers A.D. and Court J.M. Computer Auditing. Thierd Edition. – London : Pitman Publishing 1998 – 244 p
46. Hayward S. Audit guide. – London: Butterworth and Co (publishers) Ltd. 1999 291 p.
47. Leslie Donald A., Teitlebaum Albert D., Anderson Rodney J. Dollar-unit sampling : apractical guide for auditors. – Toronto: Piman 1999 – 409 p.
48. Venables J., Impey K. Internal Audit. – London, Dublin and Edinbough: Butterworths, 1995 502 p.

49. Movshovich S., Krupenina G., Bogdanova M. Otsenka izbitochnix tyagot nalogooblajeniya v rossiyskoy ekonomike. –M.: RPEI, 1999.
50. Shulgin S.N. Reformirovanie nalogovoy sistemi // Rossiyskiy nalogoviy kurer. - №1/1999
51. Yutkina T.F. Nalogi i nalogoblojenie. –M.: YuNITI, 2002. 101 str.
52. Yakubboev O. Soliq mexanizmi va soliq yuki. //Soliq to'lovchining jurnali. 1996.

53. Government Financial Statistics. IMF, 2001. Washington D.C.
54. Lawrence B. Lindsey. Revenue Maximizing Taxation is not Optimal. Joint Economic Committie Report, US Congress. Washington D.C. July 1997.
55. Namozov O. Influence of Money Supply on the Inflation Process in Uzbekistan: Econometric Analysis. Uzbek Economic Trends Journal, Jan-March 2000, pp. 38-47.
56. Tax Policy. Handbook. Edited by Parthasarathi Shome. IMF, 1995. Washington D.C.
57. Uzbekistan. IMF Economic Review. Ed. By direction of John Odling Smee, IMF. Washington D.C. March, 1994.
58. Kovaleva O.V., Konstantinov Yu.P. «Audit. Organizatsiya auditorskoy deyatelnosti. Metodika provedeniya auditorskoy proverki» M.: «PRIOR» 1999 272s.
33. Mezentseva T.M. «Metodologiya i organizatsiya audita v stranax SNG». – M., «Polotsk» 1995 255 s.
34. Obshchiy audit. Zakonodatel'naya i normativnaya baza, praktika, rekomendatsii i metodika osushchestvleniya. Kollektiv avtorov. – M.:Mejdunarodnaya shkola upravleniya. «Intensiv» RAGS, AO «DIS», 1997 – 544 s
35. Podolskiy V.I., Polyak G.B. i dr. «Audit» M.: «YuNITI» 1997 432s.
36. Remizov N.A. Iz istorii rossiyskogo audita//Finansovie i buxgalterskie konsultatsii.— 2000- № 9 (58).- S. 83-87.
37. Robertson Dj. Audit: Per. s angl. – M.: KRMG , Kontakt 1993 203s
38. Romanov A.N. Odintsov B.E. «Kompyuterizatsiya auditorskoy deyatelnosti» Ucheb posobie dlya VUZov. – M. Audit YuNITI 1996 270 s
39. Sanaev N.S. Audit va taftish. -T.: Fan, 1997. 254 b.
40. Smekalov P.V. Terexov A.A. «Teoriya i praktika audita». – Sankt-Peterburg.: SPb gosagrouniversitet i AOZT «Baltiyskiy audit» 1995 g 218 s.
41. Solodov A.K. «Audit i buxgalterskiy uchet v straxovix kompaniyax» - M. AO «DIS», 1994 162 s.
42. To'laxodjaeva M.M. Korxonalar moliyaviy ahvoli auditi. -T.: Iqtisodiyot va huquq dunyosi, 1996. 196 b.
43. Usmonov S.N., Dadaboev Yu.T. va boshqalar. Audit. -T.: 1998. 237 b.
44. Xamdamiyov B.Q. Audit: Umumiy nazariya. -T.: TMI, 1999. 108 s.
45. Sheremet A.D., Suyts V.P. Audit. -M.: Infra-M, 2000. 350s.
46. Cooke, T.E. and Kikuya, M. Financial Reporting in Japan: Regulation, Practice and Environment. – Oxford, UK: Blackwell Publishing, 1992.
47. Murase, G. The present status of the public accounting profession in Japan // The Accounting Review. – 1962. – Vol. 37, No. 1. – P. 88-91.
48. Hara, I. Evolution of the System for Professional Accountants in Japan (in Japanese). – Tokyo: Hakuto Shobo, 1989.
49. Fujita, Y. The evolution of financial reporting in Japan // The International Journal of Accounting, Education and Research. – 1966. – Vol. 2, No. 1. – P. 49-75.
50. McKinnon, J.L. Cultural constraints on audit independence in Japan // The International Journal of Accounting. – 1984, Fall. – P. 17-43.
51. Hall, M.J.B. Financial Reform in Japan: Causes and Consequences. – Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 1998.
52. <http://www.apb.org.uk> (Auditing Practices Board).
53. <http://www.nao.gov.uk> (UK National Audit Office).
54. <http://www.iaa.org.uk> (The Institute of Internal Auditors-United Kingdom).
55. <http://www.iasc.org.uk> (International Accounting Standards Committee).
56. <http://www.aicpa.org/index.htm> (American Institute of Certified Public Accountants).

57. <http://www.rbc.ru/consulting/>
58. http://www.findarticles.com/cf_dls/PI/subject.jhtml?topic=bus
59. <http://www.nysscpa.org/cpajournal/2001/0300/soon.htm>
60. <http://www.interface.ru/>
61. <http://www.cfin.ru/ias/overview-5.shtml>
62. www.open.budget.tvernet.ru
63. www.zakon.kz
64. www.eup.ru
65. www.pavlodar.som
66. www.students.mos.ru
67. www.krista.ru